

Sõnade kontsentriiline jõud. Ene Mihkelsoni „Torni“ tõlkimisest leedu keelde

Agnė Bernotaitė

Vilniuse Ülikool

2022. aastal ilmus Ene Mihkelsoni luulekogu „Torn“ (2010) tõlge leedu keelde. Teose tõlkijana uurin ettekandes, kuidas selles luulekogus kasutatakse keelt ja kujundeid. Kontsentriiline jõud (sõnana ja mõistena) on pigem füüsikateaduste valdkonnaga seotud, aga paistab, et sedasama sõna saaks kasutada ka Mihkelsoni loomingust rääkides. Eriti sellepärast, et ühes luulekogu „Torn“ luuletuses mainitakse hadronite põrgutit Euroopa Tuumauuringute Keskuses (CERN-is). Kuidas võiks paremini iseloomustada Ene Mihkelsoni tihedaid metafoore ja lakoonilisust, mille intensiivsus hirmutab, aga ühtlasi annab lugejale jõudu edasi elada? Annab jõudu, andes sõnu, millesse oma läbielatud, kogetut ja unustamatut panna. Teisisõnu – annab sõnu, et traumakogemusi keelde panna ja niiviisi neist pääseda, kui mitte igaveseks, siis vaid selleks hetkeks, kui see kogemus saab (lugejaga) jagatud.

Ettekande lõpus toon välja paralleele Ene Mihkelsoni ja leedu pagulasluuletajate Liūnė Sutema ja Algimantas Mackuse loomingu vahel.